

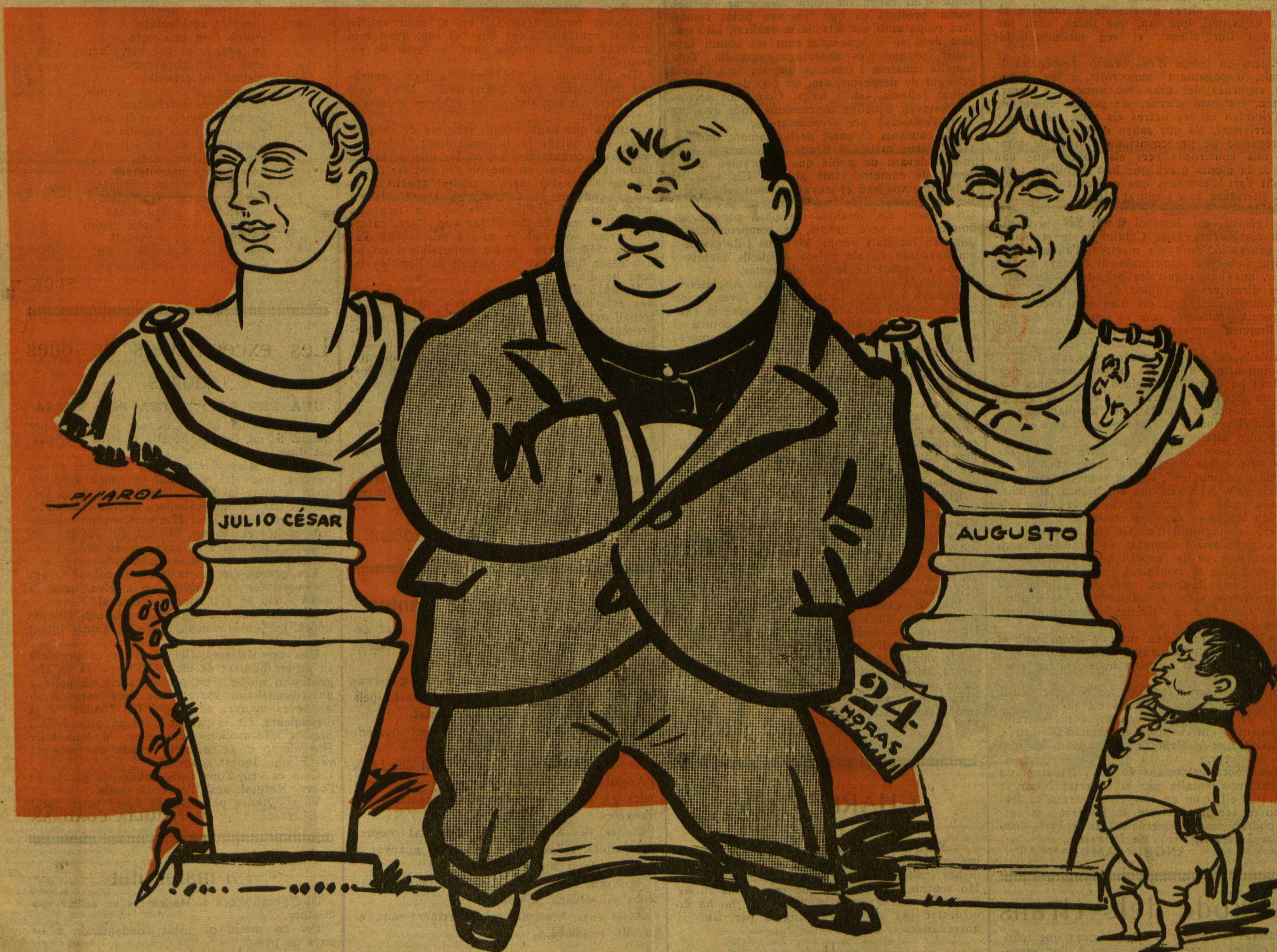
ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA
Aquest número 10 cts. per tot Espanya
NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

DE GRAN INTERES

—Tots els grans homes van afaitats de cara.

Els articles de Mussolini

—Heu llegit els articles de Mussolini?—ens preguntava la setmana passada un ciutadà.

—No, senyor—varem respondre—. Ni els llegirem. Es Mussolini el que ha de llegir els nostres per aprendre a escriure i altres coses que li manquen. A nosaltres, ell, amb la ploma a la mà, no ens ha d'ensenyar res. Nosaltres no ens fiquem a llegir i a dictadors. Doncs, que no es fiqui ell a periodista, que en aquest ram ell no hi té res a fer més que una cosa: el ridícul.

Això deiem ahir dels articles del "Duce" i això repetim avui, que les "tontades" i niceses del pseudo Cèsar italià encara són comentades per la Premsa.

El periòdic funerari del carrer de Pelai ens serveix aquesta gasòfia com un plat fort.

Un dia ens ve amb una llama de Poincaré, altre amb quatre jocs de mans d'en Lloyd George, altre amb la insípida xerrameca del "Duce".

Són treballs que fan de qualsevol manera, els secretaris d'aquests senyors o els desgraciats que té a sou l'"United Press" per a enganyar la badoqueria universal.

Però nosaltres no ens deixem enredar i donar garsa per perdir.

Els serveis informatius anglesos i americans que contracten aquests números sensacionals, no hi tenen aquí res a fer.

D'Anglaterra ens interessa el que pensen Wells, Chesterton, Bernard Shaw, no Lloyd George.

De França llegirem el que ens donin de Barbusse i de Romain Roland, no de Poincaré.

D'Itàlia que parlin Sem Benelli, Robert Bracco i Benedetto Croce. Però Mussolini?

Mussolini el que ha de fer, si sap, és governar bé i prou.

El mateix hem de dir de Poincaré i de Lloyd George.

Que facin lleis aquests senyors, que publiquin tractats de Dret i de Sociologia, que els articles de periòdic ja veiem com els escriuen.

Una gran figura literària

Només en un periòdic hem vist evocada aquests dies, amb motiu de l'aniversari del traspass de Galdós, la gran figura d'aquest mestre.

Era aquesta fulla, naturalment, d'esquerra i és de les més importants que a la península veuen la llum quotidiana.

Però, i les altres gasetes de la mateixa tònica espiritual, què fan, què diuen, com justifiquen llur silenci, el seu incompreensible oblit?

Estem en temps d'evaporació d'essències liberals, d'apagament democràtic, i les migrades espurnes del gran foc antic que encara resten, les hem d'atjar, no podem colgar-les.

Triomfen en les lletres els vius, els marris, els arribistes, els que saben destenir-se i descarregar-se de preocupacions, i hem de girar els ulls concirosos vers els homes que han fet de la ploma glavi, que han dignificat i ennoblit l'art d'escriure, que conreament la paraula i la literatura han sembrat ideals.

Galdós a Espanya correspon als Guimerà, als Iglesias, als Rusiñol d'aquí; fa "pendant" amb els escriptors de Catalunya de la mateixa generació, amb els mestres d'aquesta terra que han creat espiritualment de cara al pervenir, que han seguit les petjades, l'orientació i les directives de l'autor de "Realitat".

Homes grans tots els d'aquesta escola, els d'aquesta promoció, com es diu ara, i als que no lluem successors. Grans per la seva fecunditat, per la multiplicat del seu geni, per la volada del seu pensament. Gegants fins en les dimensions i en les proporcions físiques.

Hom ha escrit que Galdós és el primer novel·lista espanyol després de Cervantes. Potser sí. Si no per la qualitat, per la quantitat pot resistir el veïnatge i la comparació amb els cimals més alterosos.

Es el nostre Dickens, el nostre Balzac. Els seus "Episodios Nacionales" valen ben bé la "Comédie Humaine", són la comèdia espanyola del segle XIX. El que allí manca, els buits que es troben en aquest poema de gesta, els omplen les seves novel·les realistes.

Però la magnitud d'en Galdós no és amplària o grandària solament; és grandesa, vera majestat que ve de l'esperit que l'anima, de la rica saba que el nodreix.

Totes les vibracions, totes les palpitations del seu temps estan recollides en la seva obra.

En "Gloria" i en "Eléctra" escateix el problema religiós.

En "Casandra" i en molts "Episodios" el problema polític. "Espanya, tens cara d'idiota", diu Clementina, la formosa marquesa del Castañar.

En "Misericordia" vessa del seu cor sensible tot l'amor que l'inspiren els pobres.

En "Doña Perfecta" ens presenta la tradició cloent i entrebantant el camí del progrés, el passat fosc o tènol en lluita amb les clars del futur.

Tota l'obra galdosiana és fet i fet això: un combat, una batalla per la llibertat i per la llum. En ell, com en tots els guerrers, la frase no és sempre perfecta, la matèria i la forma podran ésser esquerdes, tenir certa barroeria. L'esperit, però, no falla mai.

ANGEL SAMBLANCAT.

L'exòde dels tirans

Malgrat les agències telegràfiques que mantenen vegades trametem una nova a llur manera, cada dia llegim als periòdics telegrames alarmants respecte la qüestió social xinesa.

Els corresponents i consolsats de les principals ciutats afectades al moviment nacionalista d'aquell país, trameten arreu, noves que fan caure de cul als optimistes procediments d'aquells governs a què pertanyen.

Els joves del Yungai Celest entremig del seu desbordament branden la tralla contra la llau invasora dels estrangers que fins ara els hi tenien el peu al coll.

Les concessions estrangeres que s'havien arrelat i establert sota un govern temorenc i espantadís, cau en saquejades a les mans invasores dels revoltosos.

El gran imperi xinès, bressol de la raça de color d'oli ranci, ha pogut despertar del seu somni profund en què fins ara havia romàs.

Ara palpa amb els ulls de la realitat, allò que fins avui se li apareixia com un somni fantàstic, perquè s'és esdevingut tragèdia. Tota aquella timidesa i temença que fins ara l'havia retingut de despertar, ara, un cop despert, s'ha tornat fellonia, odi i força. Com ens arrelades estaven aquelles concessions, més gros ha estat l'esboranc per arrebassar-les.

Els causants d'aquest desbordament han estat els seus mateixos tirans. Enen massa optimistes davant un poble que es prenien la llibertat de cometre tants abusos. Els seus tirans mateixos han ensenyat el camí de despertar als xinesos. Ells han estat, que per donar compliment als notables del país, perquè secundessin la seva tirania, es comprometen i donaven facilitats perquè els seus fills poguessin aprendre en els països d'aquells mateixos tirans el secret de fer-los despertar.

En les Universitats de França, Anglaterra, Alemanya i Estats Units, aquells joves retien una instrucció acurada per comprendre la tirania que exercien aquells governs en contra el seu poble. Amb aquells estudis anaven comprenent la força formidable de llur país si podien unir-lo i despertar-lo. Dintre la casa dels seus mateixos tirans podien descobrir els fins que abrigaven sobre llur país.

Aquests joves, un cop retornats d'aquelles Universitats a casa seva no han fet res més que atjar i despertar aquella gent ignorant i espantadissa, fins transformar-los en feres humanes d'afides solament de venjança, i com un riu desbordat s'han deixat anar empenyuts del seu idealisme i vindicar el seu poble.

El poble xinès no tren, sinó que expolsa a totes les tamarugues estrangeres que fins ara s'havien alimentat amb la seva sang.

La Xina ha donat un gran pas a l'evolució del seu poble, i un cop reformada d'aquell retràs en què fins ara havien volgut conduir-la els seus tirans, fins amenaçarà un greu perill pels mateixos que fins ara l'havien tiranitzat.

Ara, els xinesos, es riuran de la força que trameten les nacions estrangeres per defensar les seves concessions, particularment Anglaterra, que es distingeix entre totes.

Els vaixells de guerra que guarden del mar estant les concessions xineses, aquests els miraran com aquell que veu passar un mort per davant la porta i de casa seva estant li canten les absoltes.

L'ONCLE MATIES.

CHARLESTON

I

A Xina, sembla que ara ens ha tocat el rebre a nosaltres. Han rebut les missions, els bisbes i altres que no hi mereixien cap culpa. Ho sentim, però creiem que prou feina hi ha a casa per cercar-ne a la d'altri, que no ha de menester per res als estrangers per viure i governar-se.

II

Segons moltes eminències científiques, mèdiques, patològiques, etc., etc., el sadisme, el masoquisme i altres aberracions, en un grau petit o gros, són patrimoni de tots els mortals. Ho creiem, perquè, sense usar de tecnicismes, ni de terminologia estranya, a tots ens agrada una mica patir i fer patir.

Però, per molt que hem llegit i rellegit, mai hem trobat un cas de tan extremada depravació moral com és el avui, perfectament demostrable, de masoquisme col·lectiu... envers un home! Què vol dir això?

El que ens pugui entendre que ens entengui.

III

Hem rebut en poc temps una col·lecció d'invitations, prospectes, propagandes o, no sabem que diable són, per anar a fer exercicis espirituals a preus econòmics. Molt agraïts a la bona i desinteressada intenció. Però, home, volen fer el favor de no emprar-nos més? Per què no envien aquestes andròmines, per exemple, a en Calles, que, pobret, s'està condemnant sense remissió, si vosaltres no implorau per ell la divina gràcia en justa compensació a com ell aplica les indulgències?

IV

El que ha passat a França en les darreres eleccions demostra que en Mussolini i compararia van obtenint un èxit sorollós.

El de Rússia ho va confirmant fa temps.

El de Xina ho fa veure ben clar.

El de Mèxic i altres Estats d'Amèrica no deixa lloc a dubtes.

I, per què seguir?

MORLINS.

CONTRAST

(Carta oberta a l'amic Francesc Guinovart.)

M'has volgut contestar i no ho aconseguiries en el teu comedit article. I no em contestes perquè el principal argument meu era preguntar si és just que treballu deu hores quasi bé cada dia, i alguns tota la nit, essent cert, com a tu et consta, que hi han a Barcelona un considerable nombre d'obres parats.

No és difícil fer entendre que no treballant —l'obrer, s'entén—, no guanya, i qui no guanya, difícilment pot anar a plaça. Es per això que jo deia que és injust que havent-hi gana i misèria en cases obreres del vostre ofici, per manca de treball, féu vosaltres un excés com el abans assenyalat.

Aquest punt, essencial en el meu article, sols el contestes dient que "el sou, quan està guanyat amb la pròpia suor, no està bé netreure'l".

De l'almoïna, si t'hi tornes a fixar, veuràs que ho posava "en quarentena". M'ho vaig mig creure, i per això no en vaig fer argument i si esment.

Sembla que hagi volgut fer-me de resquitllada, com qui no ho fa, quan dius: "I les hores, hi ha circumstàncies, en les que potser tu també t'hi trobes, en què no s'hi pot fer més". La meua qüestió mereix capítol apart.

Les companyies ferroviàries tenen al seu servei homes enteneniments en les finances, fins a l'extrem de demostrar que dotze, catorze i setze, són vuit. A tu i a mi, neofits d'aquesta ciència, ens sembla impossible i no ho deu ésser quan han aconseguit es legislar tal com he dit.

Veuràs: El nostre servei és, en segons quines estacions, com el de taxis, té hores de treball actiu i de repòs, que elles en diuen de presència. Són aquestes, aquelles petites o llargues estones en què el públic no necessita dels nostres serveis. Aquestes hores les comptem per meitat: cada dues en fan una. Comprèn, ara, per quina regla fem nosaltres, jo, dotze, i altres, setze hores?

Ja veus, doncs, com no és el cas vostre: car la legislació obrera referent a la jornada legal vostra, és clara i contundentment de vuit.

Quedem que segons la llei vosaltres podeu fer les vuit hores d'obligació, i rebassar-les és qüestió d'assentiment o consentiment vostre, i no nosaltres, que tots fem les "vuit" justes.

Ja saps perquè fem les extraordinàries... que, dit sigui de pas, no cobrem.

JOSEP ROCHE.

Les excentricitats de dues dones

UNA PER POC. ALTRA PER MASSA

Així, tal com sona. Una per poc; altra per massa. Si no, llegiu "El Día Gráfico" del passat diumenge.

Una tal Miss Harrer es va presentar en un cabaret, com qui diu amb la única roba de quan sa mare la lliurà al món. Sort de la formosa i llarguíssima cabellera que la cobria. La extravagància de Miss Harrer fou molt comentada en tot el cabaret. No cal dir que fou distingida i portada a sa casa, on declarà que ho repetiria el mateix totes les nits.

Era, potser, que no tenia altres robes? O era que volia fer la competència a Eva, quan la trobà Adan en el "Paraiso Terrenal"?

Per sort que tot seguit li sortí una competidora, que en el ram de vestir-se, sumàriament avui no té rival.

Una tal Mademoiselle Harvou es presentà en un establiment de modes. S'emprovà un elegantíssim model d'un preciós abric de pells y un elegantíssim barret dels més cars. Amb les seves manyes aconseguí fer "badar" a la dependenta, fer el paquet i tocar "pirandello". Segons informacions fidedignes, Mademoiselle Harvou no és la primera vegada que procura vestir amb aquest acomodo.

Com es veu, l'una volia cobrir els pecats de l'altra. Natural, amb l'abric de pells...

Vaja! Quines pells devien ésser totes dues!

JOAN JULIA CUADRAS.

La maternitat

Una pentinadora a Madrid es va afillar una criatura.

Per tal motiu ha estat condemnada a sis anys de presó.

Quan una dona porta a aquest món una criatura i no la vol i la fa desaparèixer, també la castiguen.

Això darrer ho trobem molt just, però quan una dona adopta una criatura, per a evitar que es mori o sigui una perduda i renegui de la mare que la posà al món, creiem que no se l'ha de castigar.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

VOTAREM?

Segons la Premsa oficiosa igualment que la oficial, és ja cosa convinguda que ve l'hora de votar, per tal de constituir-se l'Assemblea Nacional en substitució d'aquelles famoses Corts llibera's on es feia poca feina i es discursava en gran.

Sembla, doncs, que ja s'apropa de nou la normalitat, car l'esperada Assemblea diuen que es convocarà o bé a darrers de febrer o els primers dies de març, amb el proposit il·loable de què es reuneixi aviat i comencin ses funcions d'una faiso solemnia.

com si es tractés d'alguna òpera d'Estravinski o del Strauss. Res, que tindrem eleccions d'un caient no acostumat; després de tres anys d'espera podrem fer nous diputats i senadors també nous pel procediment arcaic, i tindrem altra vegada l'Assemblea Nacional on tot espanyol es vegi dignament representat, si bé en els seus interessos no pas en sos ideals.

Car les eleccions aquestes no en podrem fer enciar pel sistema democràtic del sufragi universal; seran un poc restringides les que suara es faran: res de soroll a la Premsa, res de cartells violats, ni discursos dels que arboren a l'element popular; res de programes polítics que no s'han de realitzar, ni de nombrosos col·legis ni interventors a grapats, ni rodes d'electors falsos, ni morts amb vots a la mà, ni escrutinis perillosos i sovint accidentats.

Anirà com una seda la cosa, ja es veu ben clar; amb el vot corporatiu restarà tot arreglat.

Votaran, jo crec, els gremis, els centres intel·lectuals, les corporacions catòliques, els frares i els capellans, i també els sindicats lliures i tota llei d'empleats, i les unions patriòtiques que en tot donaran l'abast.

Ara, el vot de l'individu... aquest no es podrà donar com es feia en l'antic règim. Co que farà al capdavant, que sien pocs els que votin, però molts els que botaran.

FLOK.

Les excentricitats de dues dones

UNA PER POC. ALTRA PER MASSA

Així, tal com sona. Una per poc; altra per massa. Si no, llegiu "El Día Gráfico" del passat diumenge.

Una tal Miss Harrer es va presentar en un cabaret, com qui diu amb la única roba de quan sa mare la lliurà al món. Sort de la formosa i llarguíssima cabellera que la cobria. La extravagància de Miss Harrer fou molt comentada en tot el cabaret. No cal dir que fou distingida i portada a sa casa, on declarà que ho repetiria el mateix totes les nits.

Era, potser, que no tenia altres robes? O era que volia fer la competència a Eva, quan la trobà Adan en el "Paraiso Terrenal"?

Per sort que tot seguit li sortí una competidora, que en el ram de vestir-se, sumàriament avui no té rival.

Una tal Mademoiselle Harvou es presentà en un establiment de modes. S'emprovà un elegantíssim model d'un preciós abric de pells y un elegantíssim barret dels més cars. Amb les seves manyes aconseguí fer "badar" a la dependenta, fer el paquet i tocar "pirandello". Segons informacions fidedignes, Mademoiselle Harvou no és la primera vegada que procura vestir amb aquest acomodo.

Com es veu, l'una volia cobrir els pecats de l'altra. Natural, amb l'abric de pells...

Vaja! Quines pells devien ésser totes dues!

JOAN JULIA CUADRAS.

La maternitat

Una pentinadora a Madrid es va afillar una criatura.

Per tal motiu ha estat condemnada a sis anys de presó.

Quan una dona porta a aquest món una criatura i no la vol i la fa desaparèixer, també la castiguen.

Això darrer ho trobem molt just, però quan una dona adopta una criatura, per a evitar que es mori o sigui una perduda i renegui de la mare que la posà al món, creiem que no se l'ha de castigar.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

Homenatge a l'ignasi Iglesias

Sembla que hi ha en projecte un homenatge a l'ignasi Iglesias per l'èxit esclatant de "La llar apagada".

Ens hi adherim.

Ignasi Iglesias és el dramaturg del poble, el cantor del treball, el poeta dels humils.

Tota la seva obra està amarada d'amor, de bondat, de pietat i d'humanitat.

Es un consolador i un creador.

Es la intel·ligència més clara en el cor més noble i més gran que coneixem.

Es un mestre al que tots els que escrivim devem imitar.

La filla de Nakens

Per a continuar l'obra d'"El Motín", que al morir Josep Nakens, el seu gloriós fundador, deixà de publicar-se, aviat apareixerà a Madrid un setmanari titulat "Reflejos".

El funda i el dirigirà la filla del gran republicà, donya Isabel Nakens.

Ja no cal dir que les bones obres sempre tindran la nostra adhesió.

El nostre bon amic senyor Martínez Jimeno ha tingut la desgràcia de perdre la seva esposa.

L'acompanyem en el sentiment.

A Sabadell s'ha suicidat un fabricant.

Els que hauran de seguir el seu exemple si aquesta esgarriosa crisi continua!

S'està fent una activa campanya en pro del subsidi o segur d'atur forçós.

Ens hi adherim, però amb tanta feina com hi ha, pensem que millor que donar subsidis és proporcionar treball.

Ha sortit ja "La Revista Nova", que dirigeix en Josep Maria Junoy.

Ha assolit un gran èxit.

"La Revista Nova" està molt ben orientada, excel·lentment presentada i té un magnífic cos de redacció i col·laboració.

El triomf, així, era inevitable.

NASSO.

L'Enric Lluelles, el gran comedïgraf, ha publicat "L'obstacle".

L'haver vist "L'obstacle" no ho és per llegir-lo i fruit de nou les seves bel·leses.

Paraula!

Durant el mes de desembre passat hi han hagut, a Barcelona, 2,045 morts i 1.629 naixements.

Queden 416 habitants menys.

L'Ajuntament ha destinat 20,000 pessetes per les festes de Carnestoltes.

Quina manera de malgastar pessetes!

No creieu que aquestes pessetes estarien millor destinades a empèdrar alguns dels carrers de Barcelona dels molts que hi ha que semblen carreteres?

Tanmateix, ja tenim ben poca memòria! I a les "nifas desaparecidas", que des del seu captiveri misteriós esperen que les anem a cercar, que ja les hem oblidades?

Al teatre "Principal", de Gràcia, hi ha hagut un duel de "charleston".

El pinxo del "charleston" de Gràcia fou desafiàt per un sabater de la barriada. Dues hores seguides de ball; el pinxo quedà totalment derrotat pel sabater.

El públic estava dividit en dos partits, el de l'un i el de l'altre. Els aplaudiments i els xiulets es barrejaven a cada instant.

El "charleston" és la ximpleria de l'època, el darrer avenç de la civilització. Per això, el públic era mal educat.

Quin encis viure en aquest temps!

L'alcalde d'Almendralejo és un home divertidíssim. No vol que les dones del seu poble vagin amb el cabell tallat i la faldilla curta fins al genoll.

En això té raó. Si el pobre alcalde venia a Barcelona i veia les nostres dones, pobre alcalde!

I seguim parlant d'aquest alcalde, que no tenim gaire feina avui.

Vol que l'Ajuntament d'Almendralejo tingui interpret.

Sabeu per què?

Per a fer-se traduir les cartes que, felicitant-lo per al seva campanya, li arriben de tot el món.

Fins de la Xina n'hi arriben!

Però se'ns acut un dubte: Ja saben on és Almendralejo o Xina?

Han fet regidor al fill del comte de Caralt. El felicitem.

L'INCONVENIENT

—Es simpàtic, tot el que vulguis, però és barber!

A Reus volen fer un monument al pintor Fortuny.

Ja era hora!

Cada dia es parla més de l'enderrocament de les barraques que enlletgeixen la nostra ciutat. Això ens sembla bé. Però, ja s'ha pensat en construir unes cases barates abans d'enderrocar aquestes barraques?

Seria criminal deixar tanta gent al carrer!

Un timador ha usat el nom del senyor Luca de Tena—què deu fer la tiple Rosario Leonis?—per als seus negocis.

Quin mal gust!

L'Ossorio Gallardo ha donat una conferència amb el tema de "La reorganització judicial de Espanya".

Ja ens convé aquesta reorganització. Aquesta i la del Codi.

La sort del "Duce"

En Benet Mussolini, el gran "Duce", a desgrat dels seus molts afers com a director, o més ben dit, com a dictador del Govern italià, té encara temps per a fer importantíssimes i "sucoses" declaracions a un corresponent, dient-li, entre altres moltes coses transcendents, que tan sols ha de menester una hora d'exercici diari per a eliminar del seu cos tot sobrant inútil, sense ni tenir-ne esment.

Vet ací perquè pot amb tanta facilitat suportar els nombrosos càrrecs que llueix i fins té temps de cercar la manera de provocar amb els veïns algun gros conflicte, admet d'encendre una nova guerra mundial. No havent-se de capficar en mirar-se la llengua per si convé una purga!

NASSO.

UN TROS DE PAPER

Barquer que ja boga, la barca que s'ha moguda, de totas las que n'heu i de totas las que n'heu buscant.

Per las empreses del Liceo lo Faust és algo més que una òpera en cinc actes: és una santa reliquia.

Quant la collita de la temporada està amassada de mort per lo seor, l'empresari, en busca de plaer, treu lo Faust, del mateix modo que un pages acostuma a passejar en processó alguna imatge o la reliquia d'algun sant de confiança.

Las virtuts de la reliquia no s'han desmentit tampoch aquesta vegada perquè ab lo Faust han pogut en lo Liceo dos bones entrades, és a dir que ben poca cosa mes hauria fet per lo poble, lo peu de S. Narcís, l'uyal de Sant Climent o l'ungla de Sta. Reparada.

Lo public baix lo punt de vista del refinament estava fet un progressista pur.

Lo empresari l'hi conegué la flaca i l'hi va presentar lo Faust que era lo mateix que cridar-li: "Viva l'avi".

Quant un progressista fa l'hot i no vol votar, diu: "Viva l'home de Riego" i si ho és de bona fe, no ho dupin, s'hi deixarà caure.

La música del Faust és pel públic retret la música del himne de Riego: l'ho fa anar a las uras.

Es a dir que aquella òpera es per lo públic de Barcelona lo Viva l'avi, dels progressistes, lo despart ferro dels Jochs Florals, lo esumant ab quatre olives dels degansats.

Quina es, donchs, aquesta òpera que ha conegut una preferència tan marcada sobre totes las demes? Quina música es aquesta que ha lograt semblar popularitat?

L'òpera es un poema: la música no es pas la paraula de Gounod: per mi es la veu de n Goethe.

Si una de las primeras condicions de la música popular es la melodia, com s'explica la popularitat del Faust que s'ha notable per l'absència casi absoluta de aquella condició? Com s'explica que l'autor de la Mirella y de deu ó dotze òperas mes, no hagi sigut compres del públic fins que ha escrit lo Faust?

Perque fins a l'Faust Gounod havia parlat tot sol y al trobar lo Faust tan sola parla en Goethe.

Lo colosal poema que ha volgut en Gounod traduir en música, ha trobat en totes las llengües un eco y un aplauso y ghabia de ser la música, lo llenguatge dels serafins y dels àngels, mes desagregada que l' llenguatge dels homes?

Gounod es un gran miniaturista; en ell tot son detalls, pero detalls correctes, acabats, primorosos. Tota la seva potencia musical se troba concentrada en la orquestració que es sempre rica de efectes nous y variats. Lo geni l'hi ha negat cantants per la veu humana; pero la seva imaginació y l' sen admirable talent de contrapuntista n'han trobat sempre per l'instrument que acompanya. La romança de tenor del tercer acte pot servir de mostra: en ella s'ha de buscar la melodia en lo acompanyament del violí: no en lo tenor que canta.

Convént l'autor del Faust de que l'cani de la melodia no l'hi era massa trillat y que caminant per ell l'hi hauria sigut molt difícil conquistar una mitjana reputació, ha volgut crear un estil non prescindint de totes las formes y abandonant completament las regles dels antics preceptes y en l'òpera de una òpera ha presentat un nou triomf, un monicli de frases delicadíssimes, brodades primorosament ab un l'uxo oriental de armonia fascinadora.

Gounod ha pintat un cuadro avans de dibuixar. Ha començat per fer una caseta, després ha pintat los arbres, han seguit las montanyas, mes tard un riuet y per ultim quatre nubols y s'ha trobat ab un paisatge de para fantasia, tal volta absurd en lo conjunt; pero així es, fixant-se los detalls, quina caseta! quins arbres! quinas montanyas! quin riuet! quins nubols!

Aquesta requesta de detalls indisputable en lo curs de n Gounod no s'ha a primera vista: es precis acostar-si molt y per acostar-si es precis que l' march siga una mica llançut.

Lo march de l'Faust es lo aparat escènic. Jo duplo molt que l'públic de Barcelona, menos acostumat als altres públics a semblant gener de musica s'haguessen donat de las bel·leses de aquesta miniatura, sens l'apetit aminorat de las decoracions noves, de la bona direcció escènica y de la comparsa aumentada; pero las

morals; la favorita de totes las nenas que han tingut promes, de totes las que n'heu i de totes las que n'heu buscant.

Per las empreses del Liceo lo Faust és algo més que una òpera en cinc actes: és una santa reliquia.

Quant la collita de la temporada està amassada de mort per lo seor, l'empresari, en busca de plaer, treu lo Faust, del mateix modo que un pages acostuma a passejar en processó alguna imatge o la reliquia d'algun sant de confiança.

Las virtuts de la reliquia no s'han desmentit tampoch aquesta vegada perquè ab lo Faust han pogut en lo Liceo dos bones entrades, és a dir que ben poca cosa mes hauria fet per lo poble, lo peu de S. Narcís, l'uyal de Sant Climent o l'ungla de Sta. Reparada.

Lo public baix lo punt de vista del refinament estava fet un progressista pur.

Lo empresari l'hi conegué la flaca i l'hi va presentar lo Faust que era lo mateix que cridar-li: "Viva l'avi".

Quant un progressista fa l'hot i no vol votar, diu: "Viva l'home de Riego" i si ho és de bona fe, no ho dupin, s'hi deixarà caure.

La música del Faust és pel públic retret la música del himne de Riego: l'ho fa anar a las uras.

Es a dir que aquella òpera es per lo públic de Barcelona lo Viva l'avi, dels progressistes, lo despart ferro dels Jochs Florals, lo esumant ab quatre olives dels degansats.

Quina es, donchs, aquesta òpera que ha conegut una preferència tan marcada sobre totes las demes? Quina música es aquesta que ha lograt semblar popularitat?

L'òpera es un poema: la música no es pas la paraula de Gounod: per mi es la veu de n Goethe.

Si una de las primeras condicions de la música popular es la melodia, com s'explica la popularitat del Faust que s'ha notable per l'absència casi absoluta de aquella condició? Com s'explica que l'autor de la Mirella y de deu ó dotze òperas mes, no hagi sigut compres del públic fins que ha escrit lo Faust?

Perque fins a l'Faust Gounod havia parlat tot sol y al trobar lo Faust tan sola parla en Goethe.

Lo colosal poema que ha volgut en Gounod traduir en música, ha trobat en totes las llengües un eco y un aplauso y ghabia de ser la música, lo llenguatge dels serafins y dels àngels, mes desagregada que l' llenguatge dels homes?

Gounod es un gran miniaturista; en ell tot son detalls, pero detalls correctes, acabats, primorosos. Tota la seva potencia musical se troba concentrada en la orquestració que es sempre rica de efectes nous y variats. Lo geni l'hi ha negat cantants per la veu humana; pero la seva imaginació y l' sen admirable talent de contrapuntista n'han trobat sempre per l'instrument que acompanya. La romança de tenor del tercer acte pot servir de mostra: en ella s'ha de buscar la melodia en lo acompanyament del violí: no en lo tenor que canta.

Convént l'autor del Faust de que l'cani de la melodia no l'hi era massa trillat y que caminant per ell l'hi hauria sigut molt difícil conquistar una mitjana reputació, ha volgut crear un estil non prescindint de totes las formes y abandonant completament las regles dels antics preceptes y en l'òpera de una òpera ha presentat un nou triomf, un monicli de frases delicadíssimes, brodades primorosament ab un l'uxo oriental de armonia fascinadora.

Gounod ha pintat un cuadro avans de dibuixar. Ha començat per fer una caseta, després ha pintat los arbres, han seguit las montanyas, mes tard un riuet y per ultim quatre nubols y s'ha trobat ab un paisatge de para fantasia, tal volta absurd en lo conjunt; pero així es, fixant-se los detalls, quina caseta! quins arbres! quinas montanyas! quin riuet! quins nubols!

Aquesta requesta de detalls indisputable en lo curs de n Gounod no s'ha a primera vista: es precis acostar-si molt y per acostar-si es precis que l' march siga una mica llançut.

Lo march de l'Faust es lo aparat escènic. Jo duplo molt que l'públic de Barcelona, menos acostumat als altres públics a semblant gener de musica s'haguessen donat de las bel·leses de aquesta miniatura, sens l'apetit aminorat de las decoracions noves, de la bona direcció escènica y de la comparsa aumentada; pero las

similitud a favor de dirme que es capaç de fer lo desmentit davant d'aquel panorama tan variat, tan capricios y tant interessant?

Qui s'ha resistit a veure un vell que s'ha tornat jove, un dimoni que regala joies y que aganta capes, una guerra que fan fer tercerillas al dimoni, un jardí com lo del General, abont la xicota de la casa feta y juga a fet ab lo seu xicot, una muntanya que torpan de la guerra y la famila s'hi surt a beure, una fatxada de catedral que tot d'un pleig ensenya la dintres com una medalla ben calada quant traspassa un sot y una gloria abont se veu a la Margareta fent pelar una bacina tota rodejada de anegats?

Entremi de una salsa tan suculenta lo tall hi ha de fer precisament un paper molt secundari y sensa volgué entrar en lo terreny d'unes de las comparacions, per medi d'aquestes sales uc explico jo l'xit mes ó menos ruidós dels bacalls y de la pota de vadella.

La unica novetat que ha ofert aquesta vegada la execució del Faust ha sigut en los papers de Margareta, Valentin y Sietel; pero d'aquestes novetats (deu no de a quin vulgar

La señora Ribault encarregada del primer no l'interpreta pas ab prou veritat. L'hi falta bastant candor. Encara no va sortir que ja vaig conèixer que l'Faustab poca empeneta le tindria prou per conquistarla. Desseguida s'heu que ja està tipa de festejar ab los herens del poble. Respecte al cant, lo dia que hagi apres a evitar la tendència que té a baixar la intonació y que s'hagi fet explicar la manera de dir certes frases, que torni, que l'hi direm lo qu'ens sembla.

Lo baritone Baraldi n'ha fet un pa com unas hostias. No pot dir fets en tota la òpera.

Ab la senyora Flory lo paper de Sietel ha guanyat molt; pero al cap de vull ja sabem lo que pot guanyar un paper com aquell avuy dia en que està tan baix tot lo paper.

En justa compensació de tota aquesta forma, lo públic té en lo Faust al tenor Morini y al baix Vialletti.

Lo primer en aquesta òpera s'ha troba com a cal egra, lo qual es dir que està en lo seu terreny y com salvada la qüestió de facilitat ho salva tot perque canta y expresa bé y dia encara millor, lo públic no s'ha cansat d'aplaudir-lo especialment en la romança, que no le millera. Hi

dit romança y mes bé s'en deu dir dos, perquè allí hi ha un tenor que parla y un violí que plora. Lo tenor Morini per ser just, ha de anar a mitjas de aplanas ab lo senyor To que l'acompanya deliciosament.

En Vialletti... ¿Be: que volen que s'ne parli de en Vialletti? ¿Què no ho sabem? Com sempre: un diable artístic y un artista endiablats.

La orquesta va estar molt bé. Decididament lo non director es un bon mestre.

La massa coral... Hi a molt que dir sobre la massa coral; pero jo ja hi he escrit prou y m'he començat a venir boia.

¡Ah! Javans que m'en distregui! Poso en tenebrament del actor encarregat del paper d'os que aquest any lo trobo un poch amanerat.

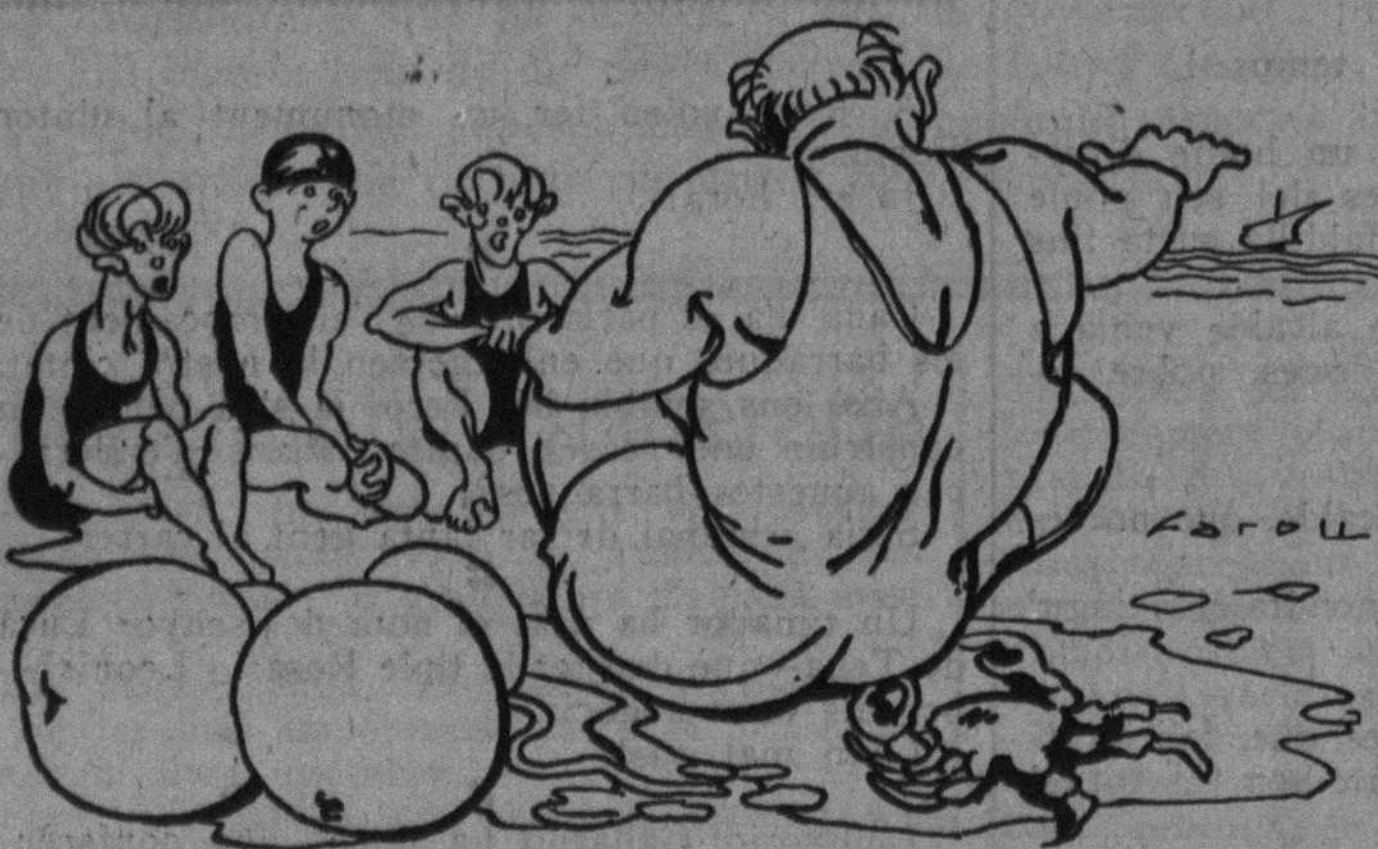
BONAVENTURA GATERS

COSES

ES NECESSITA UNA MINYONA

—On podem anar a demanar informes de vos-
tè, noia?
—Si els volen bons, vagin a casa el meu xicot.

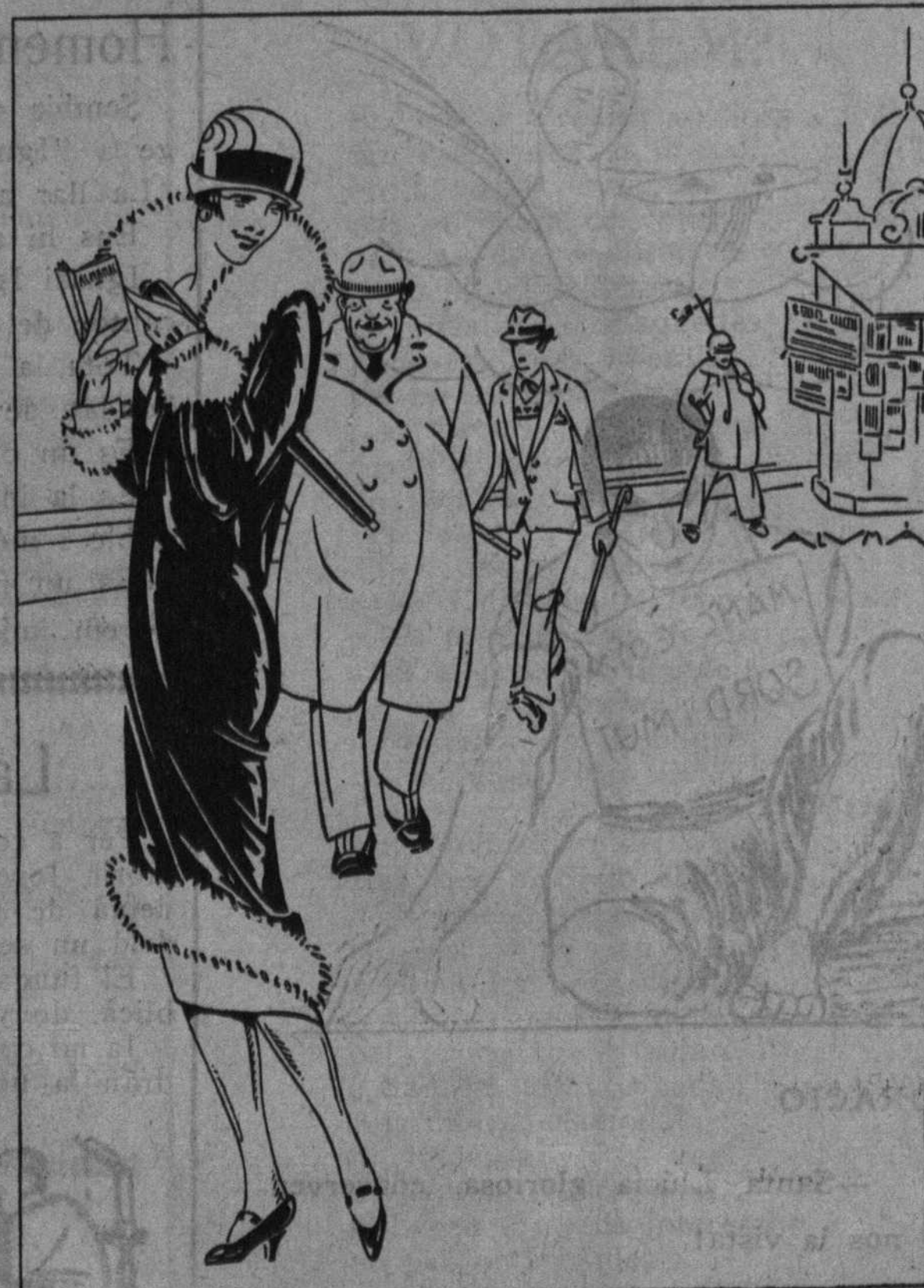
ENSENYANÇA PRIMARIA

—Sabent de nedar, podreu visitar les tres quar-
tes parts del món, que tot són aigua!

AL MUSEU DEL VATICÀ

—M'agraden més les de la Plaça de Catalunya.

UNA DONA MOLT SEGLE XX

—Deixa'm amagar el llibre! Qui sap què es
pensarien si em veien llegint pel carrer!

RAM D'ALIMENTACIÓ

—No direu que no hi ha un provei-
dor complaent i un consumidor ben
servit.

UN TROS DE PAPER.

Des disputaban sobre si fulano era o no era un esperit
de contradicció.
—Què vols jugar, digué? I que ho sostenia que, així, qu'
entra me contradiu lo primer que li dich?
—Que no?
—Que sí.
Entra lo fulano i aquell li diu: —No, a veritat que tu ets
un esperit de contradicció?
—No senyor que no ho sé.
—Vens què? I deya?

Durant la guerra de Crimea va venir un francès que to-
nia l'encàrrec de comprar caballs. No comprava un a un
gitan i aqut ponderava així la seva mercaderia.
—Vegi si es bon caball, que ab mitja hora va d'aquí a
Gracia.
—Bé però, digué l'altre que sent estranger no consistia
las distancias. Quant hi ha d'aquí a Gracia?
—Anant per Granollers, dolce horas.
—Me'l quedo.

LO COMPTE GUY

Demunt la tomba lo compte
no plora i llàgrima viva;
que n'és morta sa estimada,
s'estimada Marguerida.

Al monastir de Pedraives
cada nit lo compte arriba,
cada nit plora en la tomba
de sa afuada Marguerida.

Cada jora al naixer l'aura
va lo seu patge i lo avisa,
mes un jora, no s'ha troba'l compte
plorant a sa Marguerida.

Ahont serà lo bon compte?
L'un la cerca, l'altre l'ordia,
y l'ordia, menjant taulons
a casa la Serafina.

ANTON RABASA.

Lo difunt passat varem assistir al Odéon, ahont s'es-
trenà, a benefici del director de la companyia D. Joseph
Villabermosa, lo drama «Melancolía y vicarismo». Lo be-
neficiat i tota la companyia varen merèixer en varias es-
tuacions los aplausos de la escullida concurrencia (hi eram
nosaltres) que omplia lo teatro.

La nova producció, en lo seu gènere, es de bona qualitat
y creyem que omplirà l' teatro algunes vegades. Bon pro-
fít pera la empresa.

Sabut es que ratlla en mania, lo dir que los catalans no
saben escriure en castellà és fer calanadas.
—Jo t'ensento, digué un escriptor que escoltava a un d'
aquels impertinents, a que t'escriuràs una plana ab dugas
calanadas y que no las trobaràs.

—Que sí.
—Que no.
—Profes. —L'escriptor desaparegué y a curt moment
tornà a entrar ab una cartilla.

—Vaja.
—Aturat. Aturat. Lo sàbi llegí.
—Ja las teno?
—La tèn el.
—Que és?
—Demà te las diré dugas.
—Al dia següent diu lo sàbi.—Noy ja las tinc.—Mirat
tal frase y tal altra.

—Donchs, noy, compara y l'escriptor li presentà un
impres que deya. El castellano viejo. Por D. Mariano José
de Larra. (Egareo.)

POBLES QUE TENEN CELEBRITAT.

Càrcaga. —Per Napoleón lo gran.
Villafraña. —Per las cocas y los castils.
Fluència. —Pill Dandé.
Viçh. —Per Balma y las llangonissas.
Agramunt. —Pels turrons de tauleta.
Sevilla. —Per Murillo y las olivas.
Carcidén. —Per los borregos.

Y altres que dirém quant nos vinga bé.

No saben res de lo nou album humorístich LA VINA de
una dona? Donchs si que es llastima. Figurintse que serà
un llibre de unas 40 a 50 làminas, fet per un pintor que
sap bé abont de la ma dreta y que segons noticia serà lo
fruit de una observació de molts anys. Vaja un minyó
que ha arribat a desmentir los mistèris, vida y miracles
de l'animal mes hermes que Déu ha criat pera tontó? Si
volem fene carrech per la mostra, passems per la llibreria
de Salses, que per veure no si pert res.

Un senyó caminaba coix ja feya molt temps. Un dia lo
va trobar un anich.

—V això, senyor Pau? Gòm es que va coix?
—No me'n parli, tinc un nervi agraïat.
—V això l'apara? Home, d'inglés una satisfacció y
tornarà a caminar bé.

COSAS QUE SE SABEN GENS HAVEN PASSAT APRENTATZES.

Per allera.
Per buyols.
Per allera.
Per carotas.
Per campanas.
Per papers.
Per pastels.
Toar lo violon.

Y altres que dirém quant nos vinga bé.

Un minyó, que apenas tenia pel moixil, va entrar a casa
de un perruquer y digué a lo fadrí:
—Afillim, pero deixim las patillas.
—Li deixaré las mevas, y ja me las tornarà quant vostè
'o tinga.

L'endemà del estreno d'una comedia, l'autor va tro-
bar a un conegut, que havia assistit al teatro:
—Que tal?, que t'en va semblar? li preguntà l'autor
—Noy, te felicitó; me va agrair.
—No es pas massa larch aquell segon acte?
—No; los actes ja estan bé... pero, noy, lo que tindries
d'escusar son los intermedis... aquestos si que t'han
sortit una mica massa peixats.

—Quantos anys me faria senyor Cinto?
—Qui jol Cap. Si sabia com son fets temps fa que me'n
desfaria uns quant dels meus.

La secció catalana que treballa en lo teatro Romea, es-
trena una comedia en un acte original y en vers que té
per títol «L'ase de la Mora». Desigim al seu autor que los
brams de la bestiola li omplin la casa, per honra seva y
profit de la empresa, ja que part d'aquesta no s'ha pert res,
puig que arriba a costejar una decoració.

SÍMILS.

—En què se semblan los noys quant neixen a los rins
caudalosos?
En que ixen de maro.
—En què se sembla una fortificació a un pollet?
En que to canons.
—En què se sembla un fusell a una figuera?
En que fa figas.
—En què se sembla un juleu a una pera?
En que es pera.
—En què se sembla una gallina a un que capta?
En que lo menuts.
—En què se sembla un ferro-carril a un any?
En que té estacions.

XARADA.

Nom d'home es segona y prima;
nom de dona prima sola,
y ja que parlem de bons,
es nom d'arbre la segona.
Prima y segona juntades
a la Xina portan moca.
La tercera, es per menjar:
prima y tercia a fa de roba.
Es cosa dos y tercera
quant més usada més bona.
Jo tres y quarta la ma
si'm donan diners: no es broma.
Si'l Rey convida a dinar,
lo dinar nom del té porta.
¿Qui es que diu que t'endeuina?
¿Piquini? Té dit a la boca!

Solució a la xarada anterior.

CARABASSA.

Solució al geroglífich anterior.

Lo ch que lladra, b' guarda la casa.

GEROGLÍFICH.

La solució s'ha donat en lo número que ve.

Ara dissimulats.

E. R.—Casimiro Miralles.

Barcelona: Impremia de Lluís Tasso, carrer del Arch del Teatre,
entre la núm. 21 y 23.

ANY II.—NUMERO 37.

I. LOPEZ, EDITOR, (Barcelona).

DIJENJE 28 JANER, 1866.

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ.

Carrer del Arch del Teatre,
entre la núm. 21 y 23.

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ.

LIBRERIA ESPANYOLA

I. LOPEZ, EDITOR.

Carrer Angla, 25, y Rambla de Noya, 26.

BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

BARCELONA:

Al mes. 4 rals.

FORA DE BARCELONA:

Trimestre. 12 rals.

SURTIRÀ UN COP CADA SEMMANA.

(El 24a vol.)

LA SUSCRIPCIÓ COMENÇA SEMPRE

lo 1.º de cada mes

UN TROS DE PAPER.

LA REBOTIGA.

La rebotiga es esquifida, y del poch espay que té encara
'n prenen un bon tros quatre armars raconers pintats de
vermell.

Al mitjà hi ha una taula de noguera tapada ab una ba-
yeta verda, rebotejada de groch.

Sobre la taula una gran llumenera, de quatre brochs ab
pàmpol vert, sa campaneta y sas moquetes.

En una repisa hi ha un caputxí de cartó que s'posa
y en los quatre panys de paret altres tants quadros ab march de
caoba y claus romans en sos ànguls, quadros que repre-
sentan lo siti de Girona, la entrada dels francesos a Tarrago-
na, la batalla del Bruch y la tornada a Espanya de Fer-
nando VII.

Sota la taula hi ha un braser ab sa pala. Tots los obje-
tes de metall brillan com si fossen nous, y en sos bisells
y racons encara si conix la polsina del guix parrell ó de la
bayeta de cervo ab que diariament se fragan.

Prop del braser hi ha cinch cadira de brases ab assien-
to y respallier de cuir, subjectats ab grossos claus de llas-
tó, que al mateix temps constitueixen son adorn.

L'amo de la casa es lo senyor Eufraasi, dich lo doctor en
farmacia D. Eufraasi, home ex-patriota, realista, casat, de
xexanta dos anys, que té la barba molt forta y s'afaixa
cada dia per decoro de la facultat.

Son tres cuartas de vuit, y la rebotiga, com si tingués fi-
sonomia humana, sembla qu'espera a algu.

En una safata negra hi ha sobre la taula mitja dotena
de gota y en lo braser una caldera ab aygua.

Don Eufraasi, traun un rellotje de plata, mira l'hora, obra
la vidriera que dona a la botiga y passant lo bra per la
obertura, diu al practican.

—Lagranm syrupi citra ad unum domesticum condiam.
Lo practican se aixeca ab viva sol·licitut, y de un ar-
marri baix que està darrera del taullell, no tra una am-

polla y la dona al doctor, que l'hi pren, y torna a tancar
la vidriera.

Se mira l'ampolla contra claror, la destapa, la enuma,
se tira una gota de aixarop al palmell de la ma, llepa, y pa-
ladeja ab cara de home satisfet.

En aquest punt se sent un bauló picant a terra y una
tosseta, y entra embossat fins als ulls, ab barretina negra y
barret fins a las orellas un tertuliant.

—Santa nit tinga, senyor Doctor.
—Molt bona nit. Vamos, que avuy vosté es lo primer,
senyor Nofre. Ja veig que aquesta tos se va estobant.

—Si senyor, gracias a Déu.

—Ja li tinc amanit l'aixaropet.

—Visca molts anys, senyor Eufraasi. Ara aviat vindrà lo
senyor Quim. L'he deixat a la cantonada parlant ab son
gendre. Mirissel, aquí l'tenim.

Ab lo senyor Quim, n'entra un altre. Tots son casi bé
de la mateixa edat.

Ja son cinch, s'assentant; l'un acostia 'ls peus al braser,
l'altre las mans. Lo senyor Eufraasi agafa la pala y dona
una remenadeta.

L'un diu: —¡Ajá!
L'altre: —¡Ah! Aquesta escalfadora retorna.

Toca un quart de nou.

—¿Senten? diu lo senyor Quim, avuy dia tot va desba-
llestat. Al Pi toca un quart de nou, jo vaig ab lo rellotje de
Santa Maria y tinc las vuit y dotze.

—Jo vaig bé y tinc las vuit y tretze.

—Jo avans; perquè tinc las vuit y disset.
Crach... crach... crach... Tolhom tanca lo rellotje. La
reboteja queda en silenci.

Lo doctor té agafada la pala entremitj de dos dits y la fa
balandrejar al compas de la pèndula de la botiga.

Lo senyor Nofre tus.

Immediatament l'apotecari agafa la cafetiera, tira un bon
raig d'aygua al got y hi deixa caure un rajoli de aixarop.

—Tinga, senyor Nofre, tinga y bega... ja la acabarem
aquesta tos; no tinga por.

Lo senyor Nofre beu. Tots se l'miren.

Lo senyor Quim pregunta al del costat:

—¿Qu'és cert que volen tirar a terra las 'casas velles
de la Plasa del Angel?

—No ho sé, perquè no ho vist encara l'diari, pero jo, del
modo que van las cosas, crech qualsevol diabaral.

Altre silenci.

L'apotecari pren un pols de tabaco, allarga la capsa als
altres y tots se prenen.

—¡Achimi!—¡Achimi!—¡Achimi!

—¡Jesus!—¡Jesus!—¡Jesus!

Y tornan a callar.

Al cap de una bona estona l'apotecari badalla y s'afa
creus a la boca.

Despres estira las camias y repantigantes, dona un cop
a cada bras de la cadira y diu:

—Eudemés, si senyor... aquest món es un món de mon-
nas.

Lo senyor Nofre rin y entre dos cops de tos diu:

—¡Ejem! ¡ejem! Lo doctor sempre està de broma. ¡Ejem!

Lo senyor Quim hi afejeix, ab rialleta de malícia:

—Ja ho pot dir. ¡Qui pogues plorar ab los seus ulls!

Y tots riuen, y l'apotecari rin també y replica:

—Home, alguna se'n ha de dir per passar lo rato.

Passa un'altra estona y un que fins llavors ha callat, se
remena en la cadira, se tira endavant, se moça, y comen-
sa:

—Ahi vagi anar a donar una volta, perquè feya bon sol,
y ¡ay Senyor! com se torna Barcelona! Vaig veure una bo-
tiga nova de apotecari, que com hi ha món, me pensava
qu'era de perruquer. ¡Quina cosa més informal! ¡Una ho-
mena ab unas barbasas! y unas capsetas, que semblan
per posarhi sabó e confitures.

—Oh! diu animantse l'apotecari, avuy en dia, las far-
macias semblan cases de quinquillaires; no inspiran aquell
respecte de avans, vull dir que no son serias com corres-
pon. Desenganyem, senyors, tot lo del nostre temps des-
pareix, ¡Vosté parla de las farmacias! Pero zy la farmacia